

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

SZERKESZTŐI LAKÁS:

Széchenyi-téren, a hidkaputól fímetet balra a 24. szám alatti ház emeletében.

Megjelen e lap hetenkint 3-szor u. m. kedden, esütörtökön és szombaton déln. Ára évnegyedre 3 ft. o. é.

Hirdetési ár: 5 laskáros sorért 1-ör 7 kr., 2-ör 6 kr., 3-ör 5 kr. o. é. s minden hirdetés után 30 kr. bélyegdíj. Előfizetés s hirdetés a kiadó-hivatalnál kezeletik.

A „nyiltér” cikkek sora után 20 kr. előleg beküldése mellett a szerkesztőséghez czimzendők.

KIADÓ-HIVATAL:

Középtonza, STEIN J. könyvkereskedése.

Kolozsvár, nov. 20.

(D.) Az erdélyi megyék, székek és városok képvisellete a magyar királyság Lyonjának, Kolozsvárnak falai közt van, s ülésését megnyitotta.

A királyság, sőt a birodalom szeme van függesztve azon férfiakra, kiknek feladatává vált a birodalom sorsára sok részben befolyó kérdésben a magyar királyság integritása kérdésében nyilatkozni.

A nép választottjai nem egy hatalmas burocracia, nem egy tulcselekvő kormány befolyása- és vesztegetései által lőnek megválasztva.

A burocracia némely kivétellel passiv magatartást követett, mert a királyi fölség a nép szavára hivatkozván, az alkotmányos irányú mostani kormány nem használhatta, s nem is akarhatta felhasználni a még ma is fenálló burocratikuss közegek általi befolyását magára a választásra, különben is e kormány elve a burocratiail iránynyal ellenkezik.

Nemzetiségi agitatio sem folyhattak a magyarok részéről, nem, mert az összes hivatali kar, melynek személyzetében részint kevés a magyar, részint azokat is, a kik ott vannak, ha buzognak is a magyar alkotmányos elvek mellett, de e részben őket tulbuzgalommal jellemezni nem lehet, s annyival kevésbé valamely hevesebb nemzeti agitatio takarításával.

A román elem is kevesebb agitatiojt fejtethet ki, mert annak szinte egész intelligentiája a hivatalokba belépve, már állásánál fogva is az uralkodó Fölség s kormánya céljai ellen ellenzékét nem képezhetett, s oly helyzetben áll, a melyhez az agitatio nem illik.

A románok részéről némelyek megkísérték ugyan a román választókat passivításra bírni, de ez általában nem sikerült, s a hol sikerülhetett is, némileg ott sem tehetett nagyobb hatást, csakis annyit, hogy a választók számát valamivel kevesbitette, mint-hogy vármegyénket vegyes népek lakván, Erdély területén egyedül a székelyföldön lehetne átvinni az utóbbi időkben Hessen-Kasselben érvényesített passivítást a választás megtagadása által; máshelyütt mindenhol úgy van beosztva az impopulatio, hogyha egyes néptörzések a választástól vissza is vonulnának, a választó kerületet még sem maradnak választók nélkül, a követ megválasztatik, s az „absentes carent voto” elvénél fogva a megjelentek többségének szavazata az ily követet mindig illetékessé teendi.

A választási passiv ellentállás Erdély területén csak oly móddal sikerülhet, a mint ezt a magyar városok s székely székek 1863-ban érvényesíték.

E kísérlet pedig az octroy pártnak hogy nem sikerülhetett volna, azt a lefolyt választások eredménye világosan bizonyítja.

Mult alkotmányosságunknak az akkor alkotmány sánczain belül állottakra nézve kedves emlékeit eléggé igazolta különösen a több ezerekre menő apró román nemesség barátságos magatartása a magyar választók irányában, mely B.-Szolnok-, Doboka-, Alsó-Fehérmegyék választásainál örvedetesen nyilatkozott.

A nép maga ösztönszerűleg s anyagi hanyatlásából észlelve, érezi, hogy az örökös kormányusakodás, és kísérletek ephe-mér következményei helyett szilárdabb s maradandóbb állapotnak kell előállni; ez állapot nem létesülhetett a magyar elem befolyása nélkül, annál kevésbbé a nemzet geniusa s az ország alaptörvényei ellenében, a nép pedig nyugalmat, zaklattatástól ment csönd-életet kíván, s belátja, hogy ezt csak a magyar értelmiséggel kezethet el.

Is lehet-e kétség, hogy az ország alkotmánya a népet kielégítendi? Im az apró román nemesség, mely régi alkotmányunk részese volt, kegyelet, és bizalommal sergelt zászloink alá, mert ismerte azon alkotmány becsét, mely az övé is volt; e bizalom pedig közelebb hozta az összes népet, mert az az alkotmány ma már a jogegyenlőségűl fogva az összes népé, és a nép legyen az román, szász vagy akármí, midőn látja, hogy a magyar politika a teljes jogegyenlőséget proclamálta, belátja azt is, hogy

e politika nem csalárd, mert nem folyom-dik mesterséges eszközökhöz, s nem akar az alkotmányos párt többet adni ömagának mint másnak, kíván egyenlőséget jogban s kötelességben.

A kifáradás a multból, s bizalom a való-díbb alkotmányosság jövőjében voltak indokai annak, hogy az erdélyi megyék, székek s városok képvisellete compact pontossággal jelent meg városunk falai közé, s a gyűlés termében.

Sőt a mennyiben a megválasztottaknak, kikre nemzet s vallás különbség nélkül adta bizalmi szavazatát az összes nép, politikai elveik ismeretesek, azt tapasztaljuk, hogy a 450,000 lélekre menő székely törvényhatóságok, a 985,005 lélekre számított vármegyék képviselői alig egy-két egyén kivételével fognak királyságunk jogfolytonosságához ragaszkodni; a képviselők szava pedig, kiknek a nép közbizalma agitatiojt nélkül tette kezébe mandátumát, ezen nem mesterséges eszközökkel előállított képviselők szava a nép szava leend.

Szembe azon 1.400,000-nyi lélekkel, kiknek képviselétét egy politikai és jogi fel-fogás vonja egymáshoz, azt hiszszük, hogy még a királyföld 350 ezerre menő népének képviselői közt sem állandó elölösszhangzó vonakodás az ország pozitív törvényei irányában. A szászöldi ellenzék több szabad-elvű fiát látjuk a megválasztottak közt, kiknél — habár helyzetök nehézségeit beismert-jük — nem hiányozhatik ma azon politikai bátorság, melynek nehezebb és csüggesztőbb napokban komoly és tiszteletreméltó tanujelét adák.

E szerint az országterület nagy többsé-gének egyező véleménye fogja könnyíteni a jelenlegi kormány békés és kiegyenlítő tö-rekvéseit, s bizunk hazánk védangyalában, hogy ez egyetértés, melyet már székeinken s megyéinken maga a nép a követválasztá-soknál természetes jó ösztönénél fogva kez-deményezett, céljává fog válni társadalmunk minden factorainak, a feltékenység elveszti aggodalmait, az önzés megszégyenül az or-zság és birodalom magas céljai előtt; a közbizalom föléled azon közössé válandó tö-rekvésben, hogy tegyék ezt a magyar ki-rályságot minden bennlakó polgárok s nép-törzések szabad és boldog hazájává, s egyetértésünk által biztosítsuk a birodalom közös dyastiáját azon nagyhatalmi állásnak reánk is visszaható érvénye felől, mely a könnyen felzavarodható Európában földünk-et, barázdáinkat, életünket, vagyonunkat s alkotmányos szabadságunkat örök, egyetérté-sünk alapján hosszú időre biztosítani képes leend.

E magas célnak, melytől egyszersmind nagyrészen függ a birodalom közelebbi politikai sorsa, elérése az egybegyűlt képviseletől függ. Sajnos, hogy a helyzet olyan, hol a valódi kölcsönös jóakarát nem nyilatkozhatik pozitív s illetőleg alkotási eredmé-nyekben, s a legjobb akarat is csak a kölcsönös bizalmat s reményt hívhatja segítségül.

Mert hiában altatjuk magunkat illúziók-ban, mert még akkor is, ha Erdély külön törvényhozásra illetékes volna, nem tudhatná meghatározni positive az egyesülés részle-teit, mert ezekre nézve a szerint állanak elé az alternatívák, a miszerint megoldva lesz a birodalmi közösség elve a magyar király-ságra vonatkozólag, s viszont a miszerint ma-gának a királyságnak belső ügyvitele, kormányszási formája, dicasterialis vagy ministe-riális rendszerének további alkalmazása el-határozva lesz.

Mig ezen kérdések tisztába nem lesz-nek hozva, lehetetlen Erdély- s Magyaror-szág kölcsönös jogviszonyainak részleteit formulálni, mert egy képviselati jogunk, mint helyhatóságaink hatáskörének megállapítása legnagyobb részben azon elvektől függ, a melyekre lesz alapítva a birodalom s a ki-rályság közötti további jogviszony, s magá-nak a királyságnak kormányzati formája. Ezért nem lehetett 1848-ban is a külön tör-vényhozásokban többet tettegesíteni, mint a közös törvényhozás, s közös kormány esz-mjét s elvű levén kimondva a teljes egye-sülés, mely a közös törvényhozás további feladatát képezte.

Elismerjük, hogy helyzetünk nehéz, fő-kint azon honpolgáraink irányában, kik a magyar elem suprematiája miatt aggodalmas-kodnak. De, ha mi a magyar képviselők hangulatját észleljük, lehetetlen megtagadni fölük, hogy ők ösztöntén óhajtanák, hogy a korona egységében román és szász, saját kényelmére helyezhesse el magát. E czélt általános szabadelvű s senkit sem supra-matizáló, s jogban és kötelességekbeni egyen-lőségi eszmék által látjuk elérhetőnek, sőt bizton hiszszük, hogy a nemzetiségek közös királyságunk szabadelvű törekvésekben sok-kal bizonyosabban fellelendik a megnyugtató eszméket, mintha itt mi, a mi particularis érdekeinkből ki nem bontakozható irányban, melyébe discussiókba bocsátkoznánk.

Elismerjük, hogy nehéz ott a bizalmat hitelezni, a hol hosszas és keserű belvillong-gás tartá külön azon elemeket, melyeknek végre is egy közös hazában s kölcsönös testvéri jóakarattal kell együtt élniük; de uraim! ha egy másban kevésbbé bizhatunk is, bizzunk az Európa által már elfogadott eszmékben és igazságokban, a melyekkel szemben nem uszhat sem a magyar, sem más nemzetiség.

Bizunk a dynastiában, ki az országnak a jogot, s e jog fejlesztésében a nemzetisé-geknek a szabad nemzeti fejlődést biztosítani kívánja. A törvényhozás egyik faktora a ko-rona, s a mi egyetértés a királyság és ko-rona közt létrejöhet, az bizonynyal meg fogja nyugtatni a népeket.

Ha nem jöhet létre, a mire az idők su-gallata folytán ma minden jobb erő törek-szik, akkor visszaesünk oda, a hol voltunk, és így a nemzetiségek a bizalom elfogadása által mit sem kockáztatnak; mert ha köz-egyetértés folytán velünk együtt egy mara-dandóbb állapothoz nem juthatnak el, csak ott állanak azon ephemer kísérleteknél, melyek ekkor a közös egészet megnyugtatói képesek nem valának.

Részünkről meg vagyunk győződve, hogy a magyar nemzet értelmisége ösztöntén akarja kielégíteni az együttlakó testvér né-peket, s e czéltől ösztöntén törekszik oly szabadelvű intézmények állandósítására, melyeknek aegiszse alatt minden egyén, minden család, s minden néptörzs, valamint minden osztály és hitfelekezet saját céljait éppen úgy elérhesse, mint a többi. Egyenlőség jog-ban s kötelességben! E jelszóban biztosítva van minden egyén, minden réteg, s minden nemzetiség további virágzása, s az alkotmá-nyos jogok folytonos fejlődése.

Torda, nov. 19.

Mire jelen cikkek világot fog látni, már együtt lesz a magyar királyság hegyen inenni képvisele-te: hogy az ő Felsége által királyi elölterjesztvényké-p leküldött egyetlen tárgyban az „unio”-törvény re-visiojára vonatkozólag még egyszer nyilatkozzék.

Ha ezen gyűlést előző követválasztási esemé-nyeket regisztráljuk, örvedetes tapasztalatunk tünik fel azon jelenségek, miszerint a nemzetiségi viszály, melyet a letűnt birodalmi kormányok századokon keresztül békében élt hazai nemzetiségeink közé azért bintettek, hogy ezek egymást elgyöngítve, sa-ját rendszerüket könnyűszerrel megalapítsák, nem oly mélyenható, melyet a jobban értesült Uralkodó szentséges akarata, népei egymás iránti testvéries érzelmeinek szabad folyást engedve ki ne egyenli-tetne. Miszerint a jogegyenlőség alapján az „entente cordiale” hazai nemzetiségeink között helyreállítva a szép magyar királyság a magyar király és osztrák császár kormánya alatt az európai népek családá-ban méltó helyét elfoglalhassa; s a nyugoti civili-satio mérlegében fontos tényezőnek elismertessék. Benn pedig a hazában, a magyar koronaág birto-kában minden népségek szabad fejlődést a ma-gyar mellett, de nem a magyar fölött, biztosítván egy jobb, egy boldogabb korszak előidézésére min-denik szabadon közreműködhetessék.

Sőt azt észleltük: hogy a nemzetiségek kö-zötti ellenséges állapot csak a népek jogéretét mé-lyen megrendítő erőszakkal, vagy celszövénynyel lenne továbbra fentartható. Azon eszközökkel, melyeknek gyengesége s jogtalansága nem csak mint ilyeneknek ömagukban, hanem a nyiltan be nem vallhatott czél titokszertiségében s a közvélemény általi elítélésében fekszik.

Azt észleltük: hogy e nép 16 év után sem vesz-

tette el azon vele született nemesb tnlajdönt, mely a jobb tanácsok előtt füleit be nem zárva, akkor a mikor alkotmányos jogát a köz szabadság érdekében gyakorolja, saját nemzetisége életrevalóságát tanusítja.

Hagyják csak e népet ösztönszerűt-leg cselekedni, és tapasztalni fogjátok: hogy hazánk nemzetiségei a testvériség, jogegyenlőség, és alkotmányos szabadság alapjain, a közös haza szeretetében egyesülni fognak; s kölcsönösen meg-győződni az iránt: hogy a haza fölvirulása, jóléte, nagysága, általában nemzetiségi különbség nélkül mindnyajunk boldogsága csak egy lehetséges, ha a nemzetiségi feltékenység, torzalkodások s azon átkos viszály, mely annyiszor romba döntötte elődeink alkotását, melynek rombolása s szenvedései is örökre száműzetnek. Ezen kiábrándulás, ezen meg-győződés hazánk történetében bizonyára új korszakot képezendök.

Ezen nagy czél elérésére pedig annyival könnyebb a mi nemzetiségi viszonyaink között: mert a haza politikai nemzetisége a magyar még akkor sem törekedett hazájában nemzetiségi hegemoniára, mikor e század 3. 4. 5 ik évtizedeiben a latinnyelv miatt elhanyagolt nyelvét az ibletés lelkesedésével műve'ni kezdte, s törvényhozásilag biztosította; mi-kor a nyelv-cultusát, illetőleg koszosz költőnk el-lenségeink által annyiszor fölhányt lelkesítő dalá-ban a hazaszeretet ábrándos képét így festette: „min-den ember legyen ember és magyar, kit e hon föl-de táplál s egével betakar.” Nincs törvényköny-vünkben, egyetlen törvényezik, mely tilalmat fog-lalna magában arra nézve, hogy a hazai nemzeti-ségek nemzeti nyelvüket szabadon ne mivelhessék. Ellenben ott áll már az első szent király törvény-könyvében a „regnum unius linguae fragile et im-bebile” stb. országálási doctrinája, melyszerint maga és utóai cselekedtek, ott áll mint történelmi bizo-nyíték, a magyar nép és királyi felfogásáról a nem-zetiségek kérdésében. Királyaink s a magyar nem-zet előzékenysége annyira ment, hogy nem csak egyeseket, családokat hívtak be, honfiusítottak, s ne-mesítették, hanem idegen telepeket hoztak s ültet-tek a haza földjére, a nélkül, hogy ezeket nyelvök-ben, nemzeti szokásaikban a telepítéskor vagy azu-tán magyarosítani kívánták volna. Sőt nem egy be-hozott nemzetiség élvezett 1848-ig külön kiváltá-ságokat, s fejlesztette szabadon intézményeit a magyar véd-uralom alatt, míg ez csatákban vértett, nem tart-ván missiojának, (politikailag észélyesen-e? nem tartozik ezen ezikk keretébe), a népfajok egyéni joga ellen hódító hadjáratot folytatni, mint ezt egy szomszéd állam egymásra következő kormányai több nemzetiségek ellen tervszertleg folytatták, vagy mint tettek a frankok a gallusokkal, s később a német Elsásszal, s az angolok a sziget ős lakóival.

Végre valabára úgy látszik: a benn lakó nem-zetiségek is, miután a fejedelem nagy elhatározását Magyarhon alkotmányos jogai helyreállítására iránt megértették, szükségesnek találják a közös szabadság érdekében egyesülni. Legalább a hegyen inenni magyar-román nemzetiségű megyékben lefolyt vá-lasztási események, s ezek eredményei ezen örvedetes föltevésre jogosítanak. Valóban megható jele-net volt azon megye főhelyén, melynek magunk is tagjai vagyunk, a szózatolók vegyes nemzetiségű nagy tömegeinek, nemzeti színeiket viselő lobogók-kal, élükön saját nemzetiségükbeli vezetőikkel együtt megjelenése, s testvéries egyesülésben a választási jognak gyakorlása.

S ime nagy tanuságúnak annak, hogy a mint meg kezd a vészes hatás szűnni: a ter-mészet ellenes ellenségek azonnali ösztönszerű-leg, mint atyafias elemek egymáshoz közelednek, hogy egymást támogatva, egymást erősítve a haza közös szeretetében elválhatlanul egyesüljenek.

Nem ringatjuk magunkat oly merész illusorius reményekben: hogy a szent frigy a hazai nemzeti-ségek, jelesen a magyar és román között már meg-kötve, sőt megszilárdítva lenne; megengedjük azt is, hogy lesznek elégedetlenek, kik befolyásukat jö-vőre sem szűnnek meg arra használni, hogy a nem-zetiségi viszály, bizalmatlanság, s feltékenység da-mona közöttünk továbbra is ébren tartassék. De mi-után a magyar nemzet kész lesz ezental is a nemzeti-ségi igényeknek józan mértékig terjedő jogosultságát elismerni; szabadelvű nézeteit törvényhozásilag és az életben nemzetiségi különbség nélkül 1849-beli tör-vényeink tovább fejlesztése alapján kiterjeszteni s alkalmazni; a magyar korona tartományaiban lakó nemzetiségeket az alkotmány javadalmában egyen-lően részesíteni: erős hitünk, hogy a viszály mag-vai, melyeket nem csak a mi, hanem a közszabadság és a társadalmi rend ellenségei hinteni fognak jövőben, termő földre nem találnak.

Mi nyanyis a democratiának a nemzetiségek

elidegeníthetetlen jogait, a nép-jogot hirdető tanát csak bizonyos határokon túl tekintjük az európai társadalom érdekeivel egybe nem férhető irányúnak. Azokon belül a demokrácia elvét oly életképes megelvenitő eszmének tartjuk, mely minden alkotmányba nem csak beékelhető, de a korszellem hatása alatt minden irányban ki is fejlesztendő. Mert mi ez idő szerint, mikor még a főlvilágosodott abszolutizmus is a nép érdekeivel takarózik, nem képzelhetünk alkotmányos kormányformát demokrat-elvek nem csak befogadása, hanem jogszertű tovább fejlesztése nélkül.

Melyekhez képest teljesleg egyetértünk abban: hogy hazai nemzetiségeink a nyert személyes szabadság mellett nem feledhetik a másik szintén nagybecsű jogot: miszerint a politikai nemzetiség jogkörön belül láttassanak el, nemzeti egyenlőség megtartására és kifejlésére szükséges minden biztosítékokkal; és hogy az erre vonatkozó intézkedések gyakorlatba vételének módozatai törvényhozásilag meghatározassanak.

Szabó Lajos.

Országgyűlési tudósítás.

Elsőleges értekezlet november 21-kén. Tárnya volt a bizottsági elnökök megválasztása. A képviselők a gyűlés terembe megjelenésénél, Kolozs megye követe Zeyk Károly indítványára, hogy miután a multkorai értekezlet elnöke (Wéer Farkas) nincs még jelen, nevezzenek ki helyette a jelenlevők közül egy elnököt.

Ez indítványra gr. Kun Gothardat felkértek elnökül.

Elnök proponálja, hogy egy szavazatszedő bizottságot kell kinevezni.

Elnököt egyhangulag felkértek, hogy indítványozza kiket, mire elnök Mikó Antalt, Zeyk Józsefet, Papp Lászlót és Hoszszu Józsefet urakat nevezte ki a szavazatszedő bizottság tagjainak.

A szavazati jegyek összegyűltén, a bizottság jelenti, hogy elnökül a következők választottak meg:

Gr. Mikó Imre	106 szavattal.
Gr. Thoroczkai Miklós	106 "
Véer Farkas	106 "
Gr. Kun Gothárd	106 "
Dózsa Elek	105 "
Bömches Frigyes	106 "
Aldulean János	106 "
Simai Gergely	105 "

Az eredmény kihirdetése után az értekezlet oloszlott.

Hazafias tisztelgések.

Folyó hó 21-kén a képviselők s királyi hivatalosok közös nagy számmal összegyűltek Tordamegye követe Tisza László szállásán, azon előre történt összebeszélésnél fogva, hogy ezen nap d. e. 10 óra tájt hazánk néhány politikai kitűnőségénél barátságos színezetű tisztelgést tegyenek.

Az összegyűlt képviselők közt egy pár román és szász tagot is lehetett látni a népes számu magyar és székely képviselők között.

Rövid előtanácskozásban meghatározták tisztelgő látogatást tenni gróf Mikó Imre, gróf Teleki Domokos, Bethlen János és Zeyk Károly királyi hivatalos és képviselő uraknál.

A népes menet legelőbb is a Szentgyörgy-utcából a Középutczában gróf Mikó ő excellentiájánál jelent meg, a hol Tordamegye követe Tisza László következőleg szólott:

Kegyelmes uram!

Jelen levő barátim közel szállásomon gyűlve össze, főként e körülménynek köszönhetem, hogy én lehetek oly szerencsés mindnyájunk őszinte tisztelgését, háláját, bizalmát tolmácsolni excellentiád előtt. Fogadjja szívesen ezen minden tündetés kerülrő, egyszerű — bocsánat e kitételért — mintegy baráti tisztelgésünket.

Midőn politikai életünk teljesen dermedt állapotban volt, s a szebb jövő iránti reménnyel, a tettrágy s tetterő is majd nem kihalt nemzetünk nagy részéből, excellentiád volt egy, excellentiád volt első azok között, kik az anyagi téren, főként a gazd. egyet új életre serkentése, a szellemin a nemzeti muzeumnak nagylelkű kezdeményezése s megalapítása által, figyelmeztete bentünk, hogy ha a nemzeti tevékenység ideiglenesen leszorult is a nemzet geniussával annyira egyező politikai térről, van más irány, melyben azt a haza javára értekesíteni lehet, sőt kell, már csak azért is, hogy a hazafiak időről időre találkozhassanak, a honfiai buzgalom egészen ki ne haljon s a nemzeti tevékenység el ne zsibbadjon, sőt edzessék meg e csekélyebb fontosságú téren s erősítsék oda, hogy az a körülmények jobbra fordultával, a politikai élet igényeinek is képes legyen megfelelni.

Nagyméltóságodnak s társai érdeme az, hogy a változott idők jelenleg is készen találtak, s midőn ez excellentiádnak őszinte hazafias érzéssel köszönök, egyszersmind ujjolag kérjük, fogadjja kegyesen tisztelgésünk s tántoríthatlan bizalmunknak ezen egyszerű, de igaz kebelből fakadt kijelentését.

Mire gróf Mikó Imre ő excellenciáéképp válaszolt:

Hálás köszönetet mondok az én tisztelt barátimnak, a kik nem csupán az érdemet, de a

tiszta szándékot és jóakaratot is méltányolni, s becses figyelemre méltatni is veszek.

Megfogva erőben, lélekben megtörve, a jövőre is ez utóbbiaknál többet nem nyújthatok, de felajánlom még ezekhez: alkotmányunkhoz és szent törvényeinkhez semmiféle viszontagságok által meg nem rendíthető hű ragaszkodásomat.

Fogadják, kérem, újból is, engem annyira lekötő látogatásukért hálás köszönetemnek ismételt nyilvánítását, s engedjék meg: kifejezést adnom azon szíves kérésnek, hogy engemet eddig tapasztalt nagy becsű hajlamaikban, rokonszenvekben és kedvezésekben továbbra is megtartani kegyeskedjenek.

A megtisztelt többszörös éljenzése után a tisztelgők id. gróf Teleki Domokosnál jelentek meg, a hol Csikszék követe Mikó Mihály következőleg szólott:

Méltóságos Gróf ur!

Nehéz napok próbálták meg azon hűséget és kitartást, melylyel méltóságodat alkotmányunk védelmében, s hazánk jobb jövőjének eszközésében mindenkor a küzdők legelső sorában fáradozva látni megszoktuk vala; e nehéz napok méltóságod elveit változtatni, munkásságát kifárasztani nem tudák, s azért most, midőn ama napokat már mulni látjuk, szívünk önkéntes hajlamából folyó kötelességet véltünk teljesíteni, midőn eljöttünk méltóságodhoz köszönetet mondani azért, hogy a haza jövőjéért iránt kétségbeesni nem tudott, s kifáradhatlan munkás ágát hazánknak szentelé akkor is, mikor a küzdés oly nehéz, s a siker oly kétes vala. Fogadjja méltóságod jövőre is tisztelgésünk, szeretetünk s osztatlan bizalmunk kifejezését, s ne tekintse ezen érzelmeik kifejezésében az azokat tolmácsoló nyelv gyengeségét, hanem azt, hogy ez érzelmeiket az itt megjelent férfiak együttesen osztják; Isten tartsa meg soká méltóságod életét, hogy azt továbbra is azon elvek védelmezésére áldozhassa, melyek iránt mi mindnyájan lelkesülve vagyunk, s melyek győzelméért méltóságoddal közremunkálni meg nem szűnünk.

Mire id. gr. Teleki Domokos körülbelül következőleg válaszolt: A bizalom a legbecsesebb adomány, melylyel honfiak honfitársukat megajándékozhatják. Minél válságosabb volt a mult, minél komolyabb a jelen, mennyivel fontosabb, magasztosabb a cél, melyet közelebről magunk elébe tűztünk, annál inkább megtiszteltetve érzem magamat bizalmuknak mindig hálával fogadott nyilvánítása által. A közelebb lefolyt több mint másfél évtized egyike hazánknak legválságosabb, legtanúságosabb korszakai közül. Alkalmunk volt annak gazdag tapasztalataiból megtanulni, mit képes tenni a tulnyomó erő ellen a hazafi buzgalom, az eszély, higgadság és férfias kitartás.

Örömmel elismerem, miszerint felséges fejedelmünk előrelátó bölcsesége által jövőnkre örvedesebb kilátást nyit; mind a mellett helyesnek talalom, hogy a közelebb mult tapasztalatait jövőre is gondosan szemünk előtt tartsuk és tanácsait kövessük. Tisztelt honfitársainak ujjában nyilvánult becses bizalmában a legörvedesebb bizonyítékát látom annak, hogy nemcsak a jelen helyzet felismerésében s az előttünk álló feladatban, hanem az erre vezető eszközökben is egyetértünk. Ez egyetértés, e különös bizalom leend hazafi munkásságonak ennekutána is nemcsak legerősebb támasza és legbiztosabb irányítója, hanem egyszersmind legdrágább jutalma, melylyel, hogy továbbra is megajándékozzon méltóztassanak, mindnyájokat teljes bizalommal kérem.

A többször megéljenzett nagyérdemű hazafitól Zeyk Károlyhoz haladott a menet, a hol újból Tisza László a következő beszédet mondá:

Tisztelt hazafi!

Őszinte örömmel ragadom meg az alkalmat jelenlevő elvrokonim, barátim megbizásából s nevében néhány szót intézhetni önhez.

Az örök igazság, minden gyengítő emberi befolyás nélkül legegyszerűbben, következetesebben jelentkezik a különböző tulajdonok kifejezésére, oly találó képleteket ismer a gondosan vizsgálódó.

Ott áll az egyszerű semmi esilógó fényvel, ragyogó színekkel nem bír, mintegy minden feltűnést kerülő granit szikla, az ingathatlan erő hű kifejezője. Lábát a tenger hajjai mossák; míg fejére gyakran száll a viharos ég villáma. Az erő, még pedig a tántoríthatlanul kitartó honfiai erőnek, szilárdságnak, önnök tisztelt hazafi hű képmása ő. Aljáról elmoshat a háborgó tenger egyes porszemeket, tetejéről egyes szilánkokat lehasíthat a réa hulló villám, mint elvesznek a népeknek gyakran legjelesebb egyes egyénéi, de a romlás nem hathatva be kebléig, áll a gyémánt-szirt ingatlanul, mint él, habár gyakran jeles egyesit siratva is, a nép, mely az örök igazságot tartva vezérelvül, keblét az ellenséges benyomásoknak föl nem tárja. Dül a vihar, de áll a szirt ingatlanul, bár egyszerűen, mint állott ön tisztelt hazafi, akkor is, midőn leginkább megnehezült volt az idők viharos járása felettünk. Állott ön dacolva minden rosszal, jöjjön az alulról vagy felülről, s híven tükrözi el önkébe, hogy nemzet, mely élni igazán akar, el nem veszhet, hogy nép, melyet belféreg nem bánt, élni fog örökre, annak élnie kell az idők végeig.

Ez mindnyájunk szent hite is, s midőn erről ön előtt itt vallomást tennék, fogadjja őszinte há-

lánkat a multért, s osztatlan teljes tisztelgésünk s bizalmunk nyilvánítását a jövőre.

A népszerű tudósításmegyei követ az üdvözölő szónoklatra következőleg válaszolt:

Barátim!

Erőm gyengesége érzetében nem vártam, nem reméltem ezen kitüntetés, de jól esik az lelkenek, mert irántami barátságoknak egy új jele az, s bizonyossága annak, hogy azon eljárást, melyet a közelebbi szomorú időkben követtem helyeslítek, s magatokéva teszitek; de hídjétek el nekem, hogy nem az enyim, hanem a tiétek a legnagyobb önzéstelen hazafi érdem. Azon barátim, kik itt a dolog menétét figyelemmel kísérték, mibelyt valamely új jelenséget vettek észre, tudatták azt velem, s én siettem körükbe velek értekezni, s így mindig a körülmények szerint intézhettem elhatározásomat, igyekeztünk veletek is tudatni mindent, de volt esztara is, hogy az idő rövidsége s hely távolsága miatt, nem terjeszthettük okadatolva előtekbe hazafi kérésünket, s ti menten minden kiessert feltékenységtől, ilyenkor is teljesítettétek hozzátok intézett barátságos kérésünket, mi egyfelől azon bizalom jele, melylyel hazafi érzésűk iránt viseltettek, miért örök hálára vagyunk lekötöztetve, s másfelől igaz önzéstelen hazafiságtok legtisztább bizonyossága.

Tartsatok meg kérek barátim ezután is szíves barátságotokra, mely egyedül, de erős istáppja gyenge erőmnek.

A küldöttség ezután a hazafi munkásságban kifáradhatlan id. gróf Bethlen Jánoshoz sietett, kire midőn rányitottak, éppen iróasztalán dolgozva találták, Maros-Vásárhely követe Dózsa Dániel a nemes grófhhoz a következő beszédet tartotta:

Méltóságos gróf ur!

Az emberi szív legnemesebb érzelve a hazaszeretet. Nincs miért itt e fogalmat körvonaloznom méltóságod előtt, ki azt tettekben gyakorló, s tisztelt képviselő társaim előtt, kik 17 évi megpróbáltatás alatt honszerelmőknek annyi tanujelét adták. Csak annyit akarok itt elmondani, hogy a honszerelmet csak ábrándosan szívünkbe zárni nem elég; tetterő és tevékenység kell, melyben amaz érzés kifejezését találja, s sokszor nagy politikai bátorság annak gyakorlására.

Méltóságodat láttuk fiatalokora óta a hazaszeretettől lelkesítve küzdeni a kor szabadelvű eszméi mellett, láttuk a hon viharos napjaiban életét dova coezkára; és midőn egy nehéz szomorú korszak a néma hallgatásnak s türesnek nehéz korszaka következett reánk, mely a polgári tevékenységet a legszűkebb korlátok közé szorította, méltóságod honfiak buzgósa akkor sem lankadott, barátságos érintkezések, levelezés, és irodalom terén ébreszté a közszellemet, serkenté a hazafiságot, s gátolni törekedett az elcsüggedést.

Nem volt elég, hogy nehéz politikai viszonyok gátolták tevékenységében, maga a balsors vette sujtólóba méltóságodat; megtörte tagjait, de buzgalomát s tevékenységét ez sem törhette meg, s küzdve a nehéz viszonyok s balsors nyomásai ellen egyaránt, minden óráját azon szabadelvű eszméknek szentelé, melyek szívét ifjokora óta bevívették.

Ily östüggedetlen beafiságáért fogadjja el méltóságodtólunk a hazafias bizalom és tisztelt érdem korszoruját, a kik szívünkben kívánjuk, hogy szellemét s tevékenységét még sokáig szentelhesse hazánknak, s e magas célra az Isten sokáig éltesse.

Mire gróf Bethlen János következőleg válaszolt:

E kitüntetés, melybe tisztelt barátim e pillanatban részeltetek, sokkal nagyobb, hogy sem azt azon igyekezet által kiérdemelhettem volna, melylyel egész erőmből törekedtem hazánk sorsa jobbrafordultat eszközölni, s legfeljebb annyiban tarthatnék számot némi előismerésre, a mennyiben teljes igyekezetem volt az alkotmányos-párt független közvéleményét kiösmernve, azt elvrokonim közt evidenciában tartani.

Azonban e kitüntetés nagyobb kötelességet látszik vállaimra tenni, mint a mennyit erőm elbir, ha nem tudnám azt, hogy hazám alkotmányos szabadsága mellett oly erős közvélemény fejlődött ki, melynek nem annyira vezetőkre, mint rendezőkre van szüksége, s ha nem tudnám azt, hogy mi alkotmányos érzelmű magyarok, székelyek, szászok és románok csak egy célra törekszünk, s az Magyarország alkotmányos szabadsága, függetlensége, területi épsége fentartása a magyar, székely, szász és román nemzetek érdekében, s ez alapon ezutánra is ajánlom szolgáltatmat mindnyájunk érdekében.

Követválasztási mozgalmak.

Misefalva, nov. 18.

Miután mindeddig hiába vártam, hogy megyei rendes levelezőnk vagy más valaki megéjnek követválasztásáról tudósítandja az olvasóközönséget, kötelességemnek tartom a történetek rövid vázlatát adni, és ezt annyival inkább, miután a közszájan forgó, és országszerte úgy látszik elterjedt pletykák következtében már több felől felvilágosításokért szőlítottak meg.

En mellözve tudósításomban minden megtörtént meg nem történt, de megtörténtnek állított mellék részleteket, mindaddig, míg erre felhiva nem le-

szek, szigorúan a dolog valóságos menetét adom, a miat következik:

Folyó november 6., és 7-dik napján megyénk mindkét választó kerületében, melyeknek választási helységül a felső választó kerületben Nados községe az alsó választó kerületben Dicső-Szent-Márton helysége tűztetés ki, a követválasztások kellő renddel folyván le, az eredmény lett a felső kerületben báró Szentkereszti Zsigmond 191 szavazattal, gróf Bethlen Farkas 348 szavazatot nyervén, a szavazatszedő bizottság elnöke ml. Földvári Ferencz ur által a választás teljes bevégezése után gr. Bethlen Farkas általános többséggel a felső választókerület követjének nyilvánított, e szép eredményről még az nap gróf Bethlen Farkas egy 30 tagu küldöttség által értesített meg bonyhai kastélyában, és felkérte e bizalom elfogadására.

November 9-kén éppen Bonyhán voltam személyesen, midőn egy négy tagu küldöttség értesítette a nemes gróft, hogy az alsó kerületben Szilágyi Lajos követjelölt 900 egynehány szavazattal a választás folyama alatt gr. Bethlen Farkas részére a jelöltségtől visszalépve, a gróf az alsó kerületben is 400 egynehány szavazattal megválasztott; gróf Bethlen a küldöttségnek megköszönve a benne helyezett bizalmat, kinyilatkozatá, hogy a felső kerület választását fogadta már el, és ezenel az alsó kerületi megválasztásáról lemond.

November 16-dikán Dicső-Szent-Mártonban az alsó kerületben új választás tartatván, Szilágyi Lajos választott meg követnek, és mégis még e perczig credencialis egy követnek sincs kiadva.

Boér Kálmán.

Fényképészet, — photographia.

Kötelességtől tüztem e magannak életpályámon tett kisebb nagyobb előhaladásaimat iszozakonként a t. ez. közönség elé terjeszteni. Tartozom evel t. műpártolóimnak, kik pályám kezdetétől fogva megrendeléseikkel folytonosan támogattak s eddigi törekvésemet méltányolták. Mennyiben feleltem meg várakozásuknak — nem tudom; de hogy céln minden tekintetben az volt: bizonyos.

Nem én vagyok az első, ki azt állitom, hogy a fényképészet e század első rangu találmányai közt foglalhat állást. Ez állásában a fokonkénti fejlődés megszilárdította, s kedvező körülmények között még tovább fejlődni... — ki láthat a jövőbe, hogy azt meghatározassa? A fényképészetnek legnagyobb érdeme nem egyedül az arczképezésben áll, mint azt sokan vélik, hanem abban, hogy jelenben úgy mint jövőben kuforrásul szolgál e szolgálódn többféle tudományoknak segédeszközök merítésére. Nem levén ezölm jelenleg a fényképészetet, mint különféle tudományok segédeszközét tárgyalni: kiválólag csak azokat a főbb jelenségeket kívánom felemlíteni, melyekkel jelenleg és ezután foglalkozni akarok.

Valyon Dagnerre képzelte e, hogy találmánya csak ennyire is fog fejlődni? Bizonyosan nem. — Ő is csak véletlenül bukkan reá; hanem tagadhatlan, hogy e véletlenre a hatalmas vegytan vezette. Tehát a fényképészet a vegytan szőlöttje, ettől nyeré mindaddig táplálékát, míg ön maga teremte magának vegytant. Innen van az, hogy a tökéletes szakértők oly gyorsan haladnak elő e pályán. Hajdan kevésbé, de most vegytani ismerettel kell bírnia annak, ki fényképészi pályára kíván lépni, és hogy gyakoroltá váljék: szükséges a fényképészet vegytanát tudnia. Ilyen sokoldalú ismerettel bíró egyéniségek találtak fel a photolithographiát.

Nagy becsű ez újabb találmány. Ha megkísérteném ennek hasznosságát leírni, több ivre terjedne, itt azonban hely szűke miatt csak felületesen lehet érintenem.

Alig pár évvel ez előtt nagy bajjal csak vonalrajzolatokat lehetett előállítani; de így is nagy szolgáltatást tett, mert különösen térképet semmi uton oly pontosan másolni nem lehetett; hiányossága azonban az volt, hogy a felnyalatok, melyek tökéletessé, azaz domboruvá teszik a képet, merőben hiányoztak; most azonban oda módosították, hogy a legfinomabb árnyékmotok is kivibehatók a nyomtatások után minden utólagos igazítás nélkül. Kevés idő mulva photolithographia utján nem csak tájképeket, hanem arczképeket is fogunk látni és akkor le fog járni ideje a sok rossz, köre rajzolt kréta-munkáknak. Remélem jövőben nyilni fog tér arra, hogy a fenn nevezett szép találmányt hazánkban is meghonosíthassuk.

A Stereogramm. Ámbár ez a 16-ik században már ismeretes volt, jelenben mégis a fényképészet tette általánossá, és éppen ezért meg nem foghatom annak okát, hogy mind ez ideig hazánkban még különös lendületnek nem örvend; különösen arczkép ezen az uton mondhatni egy sem készült, pedig azt hiszem kevés ember van, ki a stereoscop képek bámulandó tulajdonságait is ismeré. Ha egy stereoscop képet prisma üvegeken keresztül nézünk: az alakot a maga természetes domborúságában látjuk, szoval a képek a rajz tisztaságában és élességében, valamint az alakok domborúságában és hasonlatosságában semmi kívánni valót nem hagynak magok után. Ennélfogva nem volna e czél szerű, hogy a kik magokat fényképezetik, egyszersmind egy pár stereoscop képet is rendelnének az illető fényképésznél? Hiszen ez által azon czélt érik el, hogy halálunk után a hát-

ramaradtak láthatják kedvesük képét meglepő természetesen domborságban.

A Photoculptura. 1861-ben „A fényképezés múltja, jelene és jövője” cím alatt irt értekezésem vége felé azon állítást hozom fel: egy évtized múlva fényképezési uton szobrokat fognak készíteni photogalvanographia által. Voltak akkor olyanok, kik ezen állításomra azt mondták: „ábránd az egész!” És lám nem egészen négy év után Párisban Villiame a photoculptura felfedezője nemcsak földomboru, hanem egész domboru szobrokat is állít elő.

E nevezetes találmányban a pánograph vízi a főszerepet, melynek egyik végét vezeti a kezelő a papíron fényképezetileg készült körvonalon és ugyan ekkor a pánograph megfelelő vége faragja szobor-mintává az agyagot.

Azt azonban, hogy mikor lehetünk szerencsések a fennevezett találmányt nálunk is meghonosítani, nem tudom; mert anyagi körülményeink még nagyon silányok arra, hogy nagyobb áldozatokat töltsünk olyan fényképezési eszközökre is, melyek mindazonáltal igen becsesek lennének. A meddig tehát hazánkban minden lendületnek indulhat, addig a fényképezetnek legáltalánosabban ismert ágát az arcképezést akarom tovább fejleszteni.

Mint minden újnak, úgy a fényképezetnek is megvoltak ellenségei, s ezek közt különösen a festészetnek. Sajnálatos kellett olvasnom a fényképezetről sok balfelfogással irt cikket, melyek ugyan megbocsáthatók voltak, mivel nem műértőkől jöttek; műértelm kell minden dolognak bírálata, ellenkező esetben nevelés tárgya marad a bíráló a műértő előtt.

Azonban minthogy minden változik a nap alatt, úgy a két pálya közötti ellenségeskedés is sokat szelődött, s helyesen, mert a fényképezet hasznára igen, de kárára soha sem leend a festészetnek. Az igaz, hogy alig van pálya, melyen több kontár legyen, mint a fényképezet, a mi ennek újdonságánál fogva történik; de azért e találmány becsét, szépségét és czélzertőségét józan észszel senki kétségbe nem vonhatja. — Ő de ki mondhatná meg hány festész áldozta fel nemesen szabatos ajakát megvető mosolygásra, midőn a fényképezet művészetnek hallották mondani? Sajnos, nagyon sok volt azok száma! hanem azok már mind inkább gyérülnek, mióta a külföldi műtárlatokban a fényképezeti műveket mind több több elismerésben és kitüntetésben részesítik. Nekem nem kitűzött feladat az, hogy hová osztályozzam a fényképezet, azonban azt bátran merem állítani, hogy bármely pályán lehet felemelkedni; a ki pedig saját szorgalma és igyekezete által fölemelkedhetik, az bizonyosan becsültetik és méltányoltatik mindenki által, és higgadt gondolkodása által bizonyosan tud teszi magát bármilyen rágalmakon, nevezék bár művészek vagy mesterembernek.

A helyett tehát, hogy a két pálya egymással tovább is ellenséges viszonyban álljon, nem jobb lenne a kettőt egyesíteni, különösen a mi az arcképezést illeti? Némelyek azt mondják: a photographia nem térközi vissza az arcz kellemét. Ez hibás felfogás; mert ha az illető arczjának jó kedélyhangulatban van, s ha a kezelő érti szakmáját: a képek sikerülnek minden tekintetben, hanem természetesen leszámítva az életszíneket; ha azonban nem csak képzéjük, hanem réz is teszszük a színeket: akkor olyan a mű, a milyent előállítani fénykép segélye nélkül talán alig van festész, a ki reá hivatva érezné magát.

Ezekből bátran lehet következtetni, hogy a két pálya jó ha együtt megférhet, de természetesen külön műértők kezében; mert egyszerre mind a kettőt egyik vagy másik hátránya nélkül nem lehet. Hazánkban, hol minden pangásban szenved s mondhatni semmiféle dolog kifejlődésnek nem örvendhet: miért van az, hogy egyik vagy másik téren nem egyesítik a szétzilált erőket? Összetett erővel többnemű pályán nagyobb sikert mutathat fel, míg így sanyaru körülmények közt csak teng magára mindenik.

Ez eszme régen gyökeret vert belém s már 1857-ben társultam eléggé ismert hazánkfával, festész Vastag Györggyel. Abban az időben több színes fényképet állítottunk elő s talán nem nagyon sok kivétellel sikerültek is; hanem későbbi körülményeink megváltást parancsolának, de talán azért, hogy most annál szorosabban csatoltassunk egymáshoz. Ismét folytatni fogjuk tehát együtt pályánkat; igyekezni fogunk tehetségünk szerint e téren annyit tenni, a mennyit csak a két pálya együtt nyújthat: színes fényképeket látogató jegy alak nagyságutól életnagyságig fogunk előállítani. Műveink más jellegűek lesznek, mint az 1857—58. beliek voltak; mert azóta pályáinkon mindketten előhaladtunk, minél fogva nagyobb könnyűséggel és helyesebb izléssel fogunk működni. Működésünk oly heveszettel lesz, hogy azoknak a vidéki uraknak, kik körülményeiknél fogva nem rándulhatnak be Kolozsvárra, alkalmok lehessen magokat lefényképeztetni vagy lefestetni. E végett hol én, hol társam Vastag minden év tavaszán kirándulásokat tevének.

Kitűzött czélunk továbbá fényképezetileg szempillantat alatt népeletképeket levenni és azokat azután 3—4 látnyi nagyságban olajfestés alá vászonra nagyítani.

A nagyítási rendszer szintén egyik szép ága a fényképezetnek. Ha meghal kedvesünk s nincs semmi más kép egy igénytelen látogató jegy alaknál: azt a fényképezéshez viszük s rendelünk egy életnagyságú színes képet, és ha kételkednek az illető annak későbbi sikerültében, megmutatjuk annak életnagyságú árnyékát a maga természetesen életszínében. E szerint tehát látható lesz a kép, mielőtt elkészült volna. Hogy mikép történik ez, annak elbeszélése hosszadalmassága miatt sokak előtt unalmassá válhatnék; ezért elbogyom; azonban a nagyítási rendszernek hasznos oldalait megismertetni feladatam e téren annál is inkább, hogy a t. cz. közönség meg tudhassa, mennyiben és hogyan használhatja fel a fényképezetnek egyik vagy másik oldalát.

Hogy nem sok élvezettel volt egybekötve, ha valaki magát életnagyságban lefestette, azt kétségkívül tudni fogja az, ki ily nemű kísérleten ment által. A nagyítási rendszer mondhatni csaknem feleslegessé tette a sokszori huzamos ülést azokra nézve, kik magokat életnagyságban, de fényképezési uton akarják levétni. Ugyan is: a fényképezés készít egy pár csinos képet az illető megrendelőről látogató jegy alakban; ezeket a képeket rendre megmutatja a magok eredeti nagyságokban és ha tetszik színesen. E műtét meglepő jelenség a nem szakértők előtt, melynek legfőbb haszna abban rejlik: ha talán az illető nem lenne megelégedve képével, ismét más felvételt rendel magáról és mind addig, míg maga s övéi előtt egy tökéletesen sikertől. Ez által meg van kímélve az oknéküli költség, a mely akárhányszor előfordult eddig, midőn valaki magát csak is festészig vétele le.

Azonban fennebbi állításaimból legkevésbé sem akarom azon következtetést vonni, mintha teljességgel nem lenne oly szakavatott festész, a ki szabad kézzel híven talált arcz-festményt állítson elő; de hogy a két mód között melyik részére dől minden tekintetben a nagyobb pontosság: azt meghatározni a nagy közönségre bízom.

Ez előtt csak pár évvel méltán aggodhattak a fényképezés az iránt, valyon fognak-e velek a látszerések gépeikkel versenyt haladhatni, hanem már ez az aggodalom is elszlott, mintán űk a fényképezési gépeknek minden nemében nagy előhaladást tudtak felmutatni, különösen az életnélküli tárgyak felvételéhez számított gépek tökéletesen megfelelnek az eddigi várakozásnak, úgy szintén van Monckhoven nagyító gép is. E két utóbbi gép fog ezután munkálataimban talán legfőbb szerepet játszani, ha megindulok hazám történeti nevezetességei levételére, a mi már rég ohajtott vágyam.

Az arcképek felvételére számított gépek is javultak már, de rajtuk még sok kívánni való van, hogy olyanok lehessenek a magok nemében, mint a fennebb említett, mindazonáltal meglehetősen képeket lehet velök előállítani, különösen egy meghatározott nagyságig, azon túl hibásan rajzolnak.

Főfeladata a fényképezetnek: bánni tudni gépeivel. Sokan fényképezetnek nevezik magokat, de általában a fényképezetbe tartozó gépeket csak felültesen ismerik. Innen származik sok képből az a nagy hiba, hogy az arcz száresebb, mint a hogy természetben van, vagy hogy a lábak annyira elmosultak, hogy rajtuk pontos körvonalt a legelősebben látó szem sem képes kivenni. Vannak fényképezők, kik gépeiket a levendőt egyén elbe sem tudják tökéletesen felállítani. Ezen állításom igazságáról bárki is meggyőződhetik, ha egy 6—7 éves gyermekről készült képen a gyermeknek feje tetejét is látja; mert ez kézzel fogható bizonyossága annak, hogy a fényképezés rosszul állította fel gépét. Továbbá merem állítani, hogy szász talpig felvett arcképnél legalább ötvennél hiányzik a függőleges vonal. Mind az előbbi, mind az utóbbi hibát a gép rossz felállítása okozza; az elsőnél szélesedik az arcz, az utóbbinál pedig elferdül; ez ugyan még nem annyira lényeges hiba, míg amaz helyrehozhatatlan. Továbbá vannak oly fényképezők, a kik gépeikkel tudnak ugyan bánni, de vegytani szereikkel nem, melyeket színtől csak felültesen ismernek, azaz: gépigébet betanulták azoknak ide vagy amoda alkalmazását, de tulajdonságaikat és alkatrészeit nem ismerik. Ilyen esetben megfordított a baj; mert ambar az arcz nincs hibásan rajzolva s függőleges is az egész kép, de azért a műértő nagyon kemény körvonalt képek fogja találni, a nem műértő pedig az eredetnél 10 évvel vénebbnek mondja. Szegény fényképező, hogy dul, ful boszuságában a helyett, hogy bevallaná magának szakavatatlanságát, a helyett, hogy keresné a hiba okát, s ha kitalálta: jövőre azt elhárítsa! Ha meg van sokakban a nemes ösztön, miért van az, hogy annyian nem tudnak előhaladni, ott állanak, hol évekkal ez előtt.

A tisztelt olvasó mindezekre azt mondhatná, hogy a mások gyengéjét mutogatva akarok feltűnni. Sőt ellenkezőleg, ez semmi egyéb őszinte figyelmeztetésnél azon tisztelt pályatársaimhoz, kik haladni nem akarnak, igen is nem akarnak, mert ha pályájokra hivatva érzik magokat, szerintem nem lehet oly silány körülmény, hogy azon előmenetelt ne tudnának felmutatni. Én is csak erős akaratall haladhattam csak ennyire is, s dacára 12 éven keresztül tanulmányozásaimnak és tapasztalataimnak még nem mondhatom el magamról, hogy tudok, azonban érzek annyi erőt magamban, hogy ha nem

is versenyt haladni, de nagyon elmaradni a külföldi szakmában nem fogok.

Kolozsvárt, 1865. oct. 22.

Veress Ferenc,
muzeum fényképezése.

Különfélék.

*(Necrolog) A közügyek ismét egy buzgó emberök vesztették el. Gazdasági egyetlünk köz-tiszteletben álló titkára Nagy János nincs többé! — mit övéinek gyászjelentése következőleg hirdet: Helybeli ref. tanár Nagy Ferencz saját, valamint neje Simon Juliánna, gyermekei: Ilka — Szász Domokosné, — és Miklós, — testvére: Nagy Rózália özv. Salak Ferencz és gyermekei: Ferencz, Károlyina — Bereczki Endréné, — Eszter — Székely Károlyné, — Anna és Mari nevében szomoruan jelenti, hogy szeretett testvérök, az illetőknek sógora, bátyja, Nagy János, az erdélyi gazdasági egyet titkára folyó hó 20 kán délelőtt 11 órakor, élete 47. évében, több héti súlyos szenvedés következtében kimúlt. Áldott legyen emléke!

— (Necrolog.) Szent-Gerliczei és Aranyi báró Gerliczei Béla, cs. kir. kamarás maga és nagybátyja, Osdolai gr. Kún László, és nagynénje gr. Kún Sofia, férjezett gr. Kornis Gáborné; továbbá nagybátyjai Szent-Gerliczei és Aranyi báró Gerliczei József cs. kir. kamarás és altábornagy, több rendek vítzé, valamint báró Gerliczei Vincze, cs. kir. kamarás nevében, bánatos szívvel jelenti szeretett édes anyjának, illetőleg édes testvéröknek és sógorasszonyoknak, Szent-Gerliczei báró Gerliczei Fülöp cs. k. kamarás, kincstári tanácsos özvegyének született Osdolai Kún Zsuzsanna grófneke, hosszas szenvedés után folyó hó 16 án életének 61-dik évében történt gyászos kimúltát. Egyetlen fia a leggyöngédebben szeretett édes anyát, — testvérei a legjobb testvérét siratják az elhunytban. Hált tetei a minden ösmerősei által méltán tisztelt boldogultnak f. hó 19-én reggeli 8 órakor rövid könyörgés után a szebeni, onnan pedig a budai családi sírboltba fognak kísértetni.

— A múlt vasárnapot, mint az országgyűlés megnyitása napját — az unitáriusok itteni templomában is alkalomszerű cultussal tették ünnepeyesebbé. Szívet és lelket megható volt az unitárius egyház első papja t. Ferencz Józsi ur nagy ékesszólással előadott szent beszéde. Jeremiás próféta Siralmai 3dik szent 26-dik verse alapján:

„Jó várni és csendességben lenni az Urnak szabadításáig”, valamint a honfűs lélek mélyéből a magosságokhoz emelkedő szép ima, melylyel áldást kért királyunk ö Felségére, fenséges családjára, s annyi szenvedések után enyhülést, békét s boldogságot váró s érdemlő édes hazánkra, áldást minden nemzetiségre s egyházra s az egész birodalomra. Ez egyházi ünnepély is járult némileg azon magasztos, de komoly hangulat kiegészítéséhez, mely jelenleg egész közönségünket átleni.

* Színházi közönségünknek azon örvendetes hírt közölhetjük, hogy Follinusz lépéseket tett már, hogy Erkel Ferencznek „Bánk Bán” című nagy-szerű dalművét megszerezhesse. Erkel színházunknak több pártfogója is megtereste ez ügyben, kiknek Erkel határozottan oda nyilatkozott, hogy a kolozsvári színház számára kész örméssel engedi át dalművét. Bizton reméljük tehát, hogy a szerző szívének állva, még e saison folytán meg fogjuk hallani a legszebb magyar dalművet.

* Suhr lovardáját meglehetősen nagy számú közönség látogatja. A társulat csak egy töredéke a Pesten szerepeltnek, de néhány ügyes tagja s három jól iskolázott lova van, melyekkel folyvást fenn tudja tartani. Ez utóbbiak között legnagyobb tetszést „Malek” szürke méne nyeri mindig, mely csinosan és könnyen mozog. A mi a társulat tagjait illeti, egyik legkiválóbb alak közöttük a fiatal, s alig 8 éves Suhr Albert, ki korához képest meglepően ügyes, úgy szinte Suhr Paulina k. asszony, ki a mellett, hogy egyike a legmegnyerőbb alakoknak, sok kellemel lovagol s szökései biztosak. Novello ur mutatványai szintén érdekesek. A társulat többi tagjairól alkalomilag még szólni fogunk.

* Bethlenfalvi Istvánnak közelebről a „Csonka harcász” című népszínműve kerül színpadra. A kik olvasták sok jót beszélnek e darabról, a min csak örvendünk, kivált még, ha igazolni is fogja magát az előleges jó hír.

* Velis Kelemen ismét jőnevi fiatal hegedű-művésznök közelebről szintén bangversenyt fog rendezni. Hol fog játszani, s kik fognak vele közre működni, még nem tudjuk, ohajtanék azonban, ha már végre és valahára a régi egyhangu programok legalább olyankor szenvednének egy kis változást, midőn kilátás van, hogy nemcsak egy város, de ugyszólva egy ország értelmisége hallgatja meg.

* A pesti lapok még folyvást közlik azon hírt, hogy Suluéz balázsfalvi érsek nem jelenik meg az erdélyi országgyűlésen. E hír teljesen alap-talan, mintán mind Suluéz, mind Saguna ö nmltgaik itt vannak, és a megnyitó gyűlésben részt is vettek.

* Az országgyűlési terem karzata nemcsak a gyűlésen, de még az értekezleteken is rendszeren megteik komoly illedelmes közönséggel, ovatosan kerülve mindeu legkisebb túntetést, a min anyyi-

val is inkább örvendünk, mert ezzel azon régi rá-galmat czáfoljuk meg, mely azt hirdeté felőlünk, hogy a szabad szolást demonstratiókkal gátoljuk, s nem vagyunk eléggé türelmesek az ellenféleményeket is meghallgatni.

* Mint Maros Vásárhelyről írják nekünk, közelebről ott egy új nyomdát fog felszerelni Imreh Sándor, kit mint a Stein jó hírt nyomdaja egyik legügyesebb emberét ismertük mi is. A nyomda felállítására már megkapta az engedélyt a kir. főkörmányszéktől, s így újre M. Vásárhelynek már két nyomdája lesz. Egy kis concurrentia e téren ott sem fog megártani, Imreh Sándorban pedig egy szorgalmas, s mindenkifelett becsületes versenytársat fog nyerni a régi nyomdász.

* Mint halljuk a Dallí egészsége már annyira javult, hogy közelebről ismét megkezdhetik az operai előadásokat, melyeket a közönség nem kis boszuságára, s az igazgató még nagyobb kárára néhány napig mellőzni kellett.

* A nagy nevű Horváth Mihály, volt szathmári püspök, ki hosszu számtüzete idejét csaknem egészen hazai történetünknek szentelte, mint halljuk, közelebről lépéseket tett, hogy hazájába büntetlenül visszatérhessen.

* Közelebről egy női hullát találtak a Ná-dos vízében egy gát alatt. A vizgálat következtében gyilkossággal vádolt Tosa Juon, a meggyilkolt férje, elfogatott.

A „Victoria” biztosító társaság igazgatósága jelenti, hogy: Gyarmathi Sándor urat Kolozsvárt (lakása tordaú, 288. házszám alatt) mozgó ügy-nökké kinevezte, meghatalmazván őt mindenféle tűzbiztosítási felvételek eszközésére.

Biztosít pedig a társaság tűz ellen mindenféle lakházat, gazdasági épületet, templomokat, kastélyokat, az épületekben levő ingóságokat, készleteket, bolti tartárakat, kész iparcikkeket stb., a tárgyak minősége és helyisége szerint, a lehető legjutányosabb díjak mellett.

Igazgatósági iroda nagy-piacz gróf Kemény Samu házban.

A „Victoria” biztosító társaság igazgatósága Kolozsvárt.

Kövári László, igazgató. Galgóczy Károly, vezér igazgató.

— X-ik közleménye a beszercezi evang. ref. egyházi közönség temploma felépítésére adott, és ígért kegyadományoknak: 162. István cs. kir. főherczeg ö Fensége 100 frt o. é. 163. József cs. kir. főherczeg ö Fensége 100 frt o. é. 164. Gr. Kornis Clémentine és gr. Teleki Ilona ö nagyságaik, több örvendék korn barátönikkel templomunk szám-mára, sajátkezű munkálataikból tárlatot alakítván, ki fogják sorsolni. 165. Méltóságos Macskási Ferencz ur, az épüendő templom ablakaihoz 12 schok üveg-táblát méltóztatott ajándékozni. 166. Tekint. Beich Károly ur az üvegek beillesztéséhez szükséges gitt anyagot ajándékozta. 167. Főispán mltsags Pogány György ur 5 frt, 168. Tek. Medvo Kálmán ur Debreczenből 1 frt, 169. Ns Szolnok városából 9 frt 70 kr. 170. Nemes Nyiregyháza városa tek. tanácsa és képviselősége 50 frt, 171. A maros-vásárhelyi ev. ref. közönség nemes egyházi tanácsa 20 forint.

Mely nagylelkű kegyadományokért egyháznak nevében alázatos és hálás köszönetet nyilvánítani szerencsés vagyok!

Kelt Beszercezen, nov. hó 15 én 1865.

Borosnyai Pál, gondnok.

Politikai hírek.

Angolország. London, november 15. A „Post”, mely már félig-meddig kibékült egy kis parlament-reform eszméjével, most azt gyantattja, hogy valami időtlen reform-kezdeményezés könynyen a conservativeket juttathatná kormányra. . . S hogy mindenesetre időtlenség fogna lenni annak a kezdeményezése. Ezen gyümölcsöt nem lehet meg-érettnek nevezni. Nincs olyan többség az országban, a mely tisztában volna arra nézve, hogy milyen reform szükséges. Az országban létező külön-féle reformegyletek közül alig bir kettő egy véleményen lenni ezen kérdés felett, sőt némelyik maga magával sincs tisztában. Még magát a reform-mozgalmat is reformálni kell. A ki most már reformról beszél, hasonló ahhoz, a ki házépítéshez akar fogni, mielőtt telke volna.

A Párisban elhalt Dupin főállamügyész emlékének szentelt cikket a „Times” ma következő szavakkal fejezte be: „Lajos Fülöp barátjai meghalhatnak, Chambord gróf hívei követhetik őket a sirba, az 1848-diki köztársaság csupán emlék lehet, hanem a szabadság iránti szeretet halhatatlan. Az átalakulásban, mely lassankint ment végre a francia társadalomban az egyik nemzedék eltűntével és a másik föléptével, annak ígérését látjuk, hogy továbbá nem fog kísérlet tétetni a dynastia önkényes megváltoztatására, de látjuk egyszersmind azon fenyegető figyelmeztetést, hogy egy dynastia sem lehet biztos, melyet nem támogat felelős ministerium, szabad parlamentek és szabad sajtó.”

Franciaország. Páris, november 17. A „France” tegnapi számában a területi átváltozások-ról szóló hírekről írja: Franciaország nem keresi területét megnagyobbítását, de ha más nagyhatal-

mak előnyükre Európa egyensúlyát meg akarnák dönteni, Franciaország kénytelen lenne védelmi állomásait megerősíteni, elővigyázati rendszabályokhoz nyúl, és saját biztonságáról gondoskodni, midőn helyreállítja az egyensúlyt, mely megadja neki ama biztosítékokat, miket a mások által valószínű változtatások megsemmisítenének.

Olaszország. Florenz, nov. 18. A parlament ma megújított. A király ezeket mondá megnyitó beszédében: A milyen bizalommal szoktam Turinban szólani, a hol bátorító s reményt nyújtó szavaimat mindenkor szerencsés események követik: hasonló bizalommal szólók most Florenzben, hol szintén le tudunk győzni s elhárítani minden akadályt autonomiánk teljes helyreállításában. Kormányom a papság és a vallási érdekeknek eleget teendő, alkudozásokba bocsátkozott, de a melyek félbeszakítottak, midőn a korona és a nemzet jogai megtámadtatni látszottak. Az idő és az események hatalma meg fogják oldani az Olaszország és a papság közötti fenforgó kérdést. A septemberi conventiot nekünk híven meg kell tartanunk, melyet Franciaország a megállapított határidőig végrehajtand, a melyet mi most könnyen bevárhatunk. A helyzet tetemesen javult. Azután a külviszonyok kielégítő voltáról szólott, kiemelve, hogy Spanyol-, Orosz- és Szászország elismerték az olasz királyságot, hogy a pénzügyi viszonyok egyensúlyát milyen nehéz helyrehozni, a haderők csonkítása nélkül, és mily fájdalmasan esik újabb áldo-

zatokat kérni, de a nép hazafiassága most sem fog — ugyan — cserben hagyni.

Az egyháznak az államtól elválasztása és az egyházi testületek megszűntetése felett fognak önként tanácskozni, — mond folytatónak a király; — a nemzeti nagy művet semmi se dultatja fel; újabb harcok ki nem kerülhetők, de Olaszország fiai körüllem csoportosulandnak, és Olaszországnak s a civilizációnak hatalma felül fog kerekedni. A nemzet eszélyessége Olaszország jogait és becsületét meg tudandják sértetlenül őrizni. A nemzeti politika ösvényén nyíltan előre kell haladni.

Népem szeretetében és hadsereg erejében vetve bizalmamat, semmit se mulasztandok azon nagy mű körül, melyet bevégezve kell utódainknak átadnunk.

Németország. Frankfurt, nov. 18. A szövetségiülés mai ülésében Austria és Poroszország közösen kinyilatkoztatják, hogy a holsteini rendek egybehívását akkorra tartják fenn, a mikor az időt arra alkalmasnak fogják találni, most sem tartják czélszerűnek Schleswignek a német szövetségbe beléptetése felett vitakozni; most azt indítványozza Austria és Poroszország, hogy a közép-államok indítványa a holsteini ügyek bizottmányához utasíttassék. Elfogadtatott. Erre a közép-államok kijelentik, hogy a szövetségek a hűségbeni örökösödés kérdéséhez való jogának főtartása mellett lemondanak indítványuk további tárgyalásáról a szövetségiülésen.

Spanyolország. A párisi „Monde“ egy nov. 9-én kelt madridi levélben, az ottani pártok állását ismertetőleg így eszteli a hangulatot: A progressista, moderados és democrata, és a szabadelvű unionista pártok gyűléseket tartottak a feletti tanácskozás végett, hogy miképpen szűkség fellépniük a főforgó viszonyok között. Oc. 29-én a progressisták gyűléseket egybe, s a gyűlés nagyobb része határozottan a mellett volt, hogy a legközelebbi választásokban nem kell részt venni. Sokat emlegettük a „hagyományos akadályokat“, melyek alatt a dynastiák szokás értini, s Prim tbc eyebeke közt egy nyilatkozott, miszerint azon esetben, ha azok a hagyományos akadályok utját állanak, ő átgratna azokon. A moderadosok határozottan a szavazástól visszatartózkodás ellen nyilatkoztak, s abban állapodtak meg, hogy egyszersmind a kormányok a főforgó viszonyok közötti magatartása ellen is tiltakozni kell. Ugyanaz nap tartott gyűlést a democrata párt is, a circus színházban, melyen 2000-nél többen jelentek meg, s a forradalmi lelkesülés teljes kitöréssig emelkedett. Gonosz bonyodalmak közzeledésétől lehet tartani.

Ujabb. Páris, nov. 18. A „Memorial diplomatique“ szerint Olaszországnak Bajor- és Szászország általi elismertetése közel jövőben várható. Mac Mahon — a „Patrie“ szerint — politikai cél nélkül megy Austriába, csupán csak résztvenni a sógoránál, De

Castris vicomte-nál rendezett vadászatokban.

London, nov. 19. Newyorki novemb. 8-iki tudósítások jelentik: A kanadai oránisták a feniek eshetőleges berontása ellen készküldnek.

München, nov. 19. A „Bairische Ztg.“ közli azon nyilatkozatot, melyet a szövetségi gyűlés tegnap ülésében Bajor s Szászország és Hessen tettek. Az így végződik:

„E kormányok, miután a szövetségi alkotmány értelmében rendelkezésükre álló eszközöket kimerítették, önmaguk iránti kötelességüknek tartják kijelenteni, hogy míg nincs kilátásuk oly szövetségi gyűlési határozat keresztülvitelére, mely a jog alapjáról indul ki, addig feladatukat s tevékenységüket ezen ügyben a szövetségiülésben befogadják tekintik, s arra fognak szorítkozni, hogy határozottan ovást tesznek az ezen alaptól eltérő megoldás ellen.

Távíratí tudósítás a bécsi börzéről.

November 20-án: 5% Nemzeti kölcsön 100 frt. 69.5.—5% Metalliques 100 frt. 65.35.—Bank-részvény 778.—Hitelintézeti részvény 200 forint 160.20.—London 10 ft. st. 100 frt. 23 1/2, kr. 107.65 — Ezüst 107.75. Cs. kir. arany 5.17.—1860. kölcsön 85.45.

T. és telelős szerkesztő DOZSA DÁNIEL.

H I R D E T É S E K.

HIVATALOS.

4511. 1864

(348)

(2—3)

Hirdetmény.

Kolozsvár sz. kir. városa községe részéről közüdomásra juttatik, hogy a ns. vál. esk. közönség folyó hó 10-ről hozott 278-1865. közs. szám végzése folytán az alább sorolt városi közjavadalmaknak három egymásután folyó évekre, vagyis 1866-diki január hó 1-sőtől 1868 december hó 31-ig leendő haszonbérbe adására nézt nyílt árverezés f. é. december 1-én d. e. 10 órakor kezdődik, s a körülményekhez képest a következő napokon is folytatónak, város házánál emeletre 4-ik számú gyűlésteremben fog tartatni; a haszonbérleti tárgyak így következőknek:

1-ször. Piaci vásár és szemét vám vételi jog felkiáltva 6028 f. 40 kron. melyhez kapcsoltnak: a) a Széchenyitér nevű piac szemét vám vételi joga 700 fr. — kr.

b) barom utvelekeknek városbátósági felügyelet alatt leendő kiadásért befolyandó jövedelem használata 1063 fr. 20 kr.

Összesen 7791 fr. 60 kr.

5022 frt. — kr.

2-or. A hid és kapuk vámjának vételi joga felkiáltva

3-or. Az idegen bor, pálinka, s egyéb szesz italok behozatala után járó díjak vételi joga, felkiáltva 3010 fr. 20 kr.

4-er. A koresolyásság haszonvételi joga felkiáltva 230 fr. 4 kr.

Mindezen haszonbéri javadalmak előbb egyenkint árvereztetendek, s midőn érettek külön külön senki többet nem ígér, az egyes javalmakért ajánlt utolsó összegek egytíve adatván, az ebből kikerült felkiáltási ár mellett, mind négy pontban írt tárgyak egy bérletbe foglalva fognak tovább árvereztetni.

Bérvagyók a felkiáltási árak 10% líját tevő bánatpénzzel és biztosíték képességi tanúsítványokkal ellátva írt helyen és időben megjelenni fölhivatnak.

Az árverezési feltételek és díjszabályok (tariffák) az árverezés ideje előtt is megtekinthetők, város házánál emeleten 9-dik számú irodában, de az árverezés napján is, annak megkezdése előtt áttekinthetők közebeocsátatandak.

Sz. kir. Kolozsvár város közig. tanácsának 1865-ik év november 15-dikén tartott üléséből.

NEM HIVATALOS.

Hirdetés.

(355)

(1—6)

Mindenki a legjobban választ

ha kész fehér ruha és vászonnemű szükségleteit az első és elismert, cs. királyi országosan szabadalmazott

Fehér ruha és vászonnemű gyárból

(Leopoldstadt, Taborstrasse).

„A fehér lónál“ 6 és 8 szám alatt, Bécsből hozatja meg,

a hol az alább megnevezett cikkek, valóságáról jól állva a gyári árak felén kaphatók

Kész férfi ingek

Gyapottas vászon ingek, mell-díszlettel — mindenütt 3 frt — itt csak 1 frt 75.

Finom rumburgi ingek, kézimű — mindenütt 4 frt 50 — itt csak 2 frt 60.

Valódi „Belfaszi“ vászon ingek, legfinomabb fajtából — mindenütt 7 frt — itt csak 3 frt 50.

Nehéz rumburgi vászonból — mindenütt 8 frt — itt csak 4 frt 25.

Kész női ingek

Vászon tűzzelt női ingek — mindenütt 3 frt 20 — itt csak 1 frt 75.

Finom Károlina ingek, új divat — mindenütt 4 frt 50 — itt csak 2 frt 60.

Hímezett melvirágos ingek — mindenütt 6 frt — itt csak 3 frt 25.

Finom francia Ravers ingek — mindenütt 7 frt 50 — itt csak 4 frt —

Eugení Ravers, parisi szabás — mindenütt 12 frt — itt csak 5 frt —

Pongyola ingek, hímezett nyak és ujjakkal — csak 3 frt 50 és 4 frt 50.

Valódi vászon férfi lábravalók

gyapottas 1 frt 25, rumburgi 1 frt 50, magyar szabással — — — 1 frt 75.

6 darab nehéz rumburgi vászon zsebkendő — mindenütt 3 frt — itt csak 1 frt 75.

6 finom irlandi, kézi fonatú — mindenütt 4 frt — itt csak 2 frt 50.

6 darab, lioni czérna zsebkendő, legfinomabb — mindenütt 6 frt 50 — itt csak 3 frt —

6 darab, rumburgi damast zsebkendő — mindenütt 6 frt — itt csak 3 frt —

Egy 2 rőt széles lep-dő varrás nélkül — mindenütt 4 frt — itt „ 2 frt 50.

Czim: Leinenwaaren-Fabrikslager,

Taborstrasse, zum weissen Rosz, Nr. 6 & 8.

Vidéki megrendelések postai útjánvét. mellett pontosan teljesíttetnek, csupán a nyakbőség és az egyén magasságát kérjük megjelölni.

(314)

(6—6)

Alóliirt tisztelettel ajánlja a nagy érd. közönségnek a békövetkező tételre mindennemű

bundákkal és szűcs-portékákkal

NAGYBAN ELLÁTOTT

raktárát,

valamint minden SZŰCS-MUNKÁK elkészítését illő árban.

Raktára: bel-magyarutca 440 szám.

Idős BALÁZS JÓZSEF.

Alóliirt újból is ajánlja a nagy érdemű közönségnek mindennemű szűcs készítményekkel dúsan ellátott

RAKTÁRÁT

u. m. férfi városi és utazó Bundáit, Buda és Sebastopolkát, országgyűlési díszmentéket, melyek elkészítését a leg-rövidebb időre fel is vállalja, kalpagok és többféle formájú és minőségű sapkákat és más cikkekét, továbbá: mindennemű női Bundáit a legjobb izléssel elkészítve mind kelmére, mind prém és béllésre nézve; különösen figyelembe ajánlja a csak egyedül nálla találtató amerikai nyest bőreit, melyek minthogy több színben fordulnak elő, mind béllésnek, mind prémnek használhatók, oly könnyű és oly tartósak, hogy a róka-béllést mind könnyűségre, mind tartósságra nézve jóval felülmúlja.

PROHÁCZKY JÁNOS, szűcs-mester

Kolozsvártt nagy-piacz N. 7.

MEGJELENT

Stein Jánosnál s általa minden könyvkereskedésben kapható

Okmánytár

Erdély legújabb jogtörténelméhez.

1848—1865.

Összeszedte SÁNDOR JÓZSEF. Ára 2 frt o. ért.

Postán megrendelt példányért fuvarlevélre megkívántató bélyeg- és pakolásért még 10 kr melléklendő.

Erdély Magyarország kiegészítő része.

Írta SÁNDOR JÓZSEF. Ára 1 frt 20 kr.

Kiegészítési javaslat

a dualismus alapján, különös tekintettel az önkormányzati rendszerre.

Írta BODNÁR ISTVÁN. Ára 50 kr.

Erdély nagyfejedelemség 1848-dik évi országgyűlésének

jegyző- és irománykönyve.

Hiteles kiadás. Ára 1 frt.

Erdélyország nagyfejedelemségének

újabb országgyűlési végzése

(Articuli novellares diaetales)

1744—1811

magyarosította s egy vezetékekkel s némely külön jegyzetekkel világosította

dánoki Incze József. Ára 2 frt 50 kr., kötve 3 frt.

ERDÉLYI DIÉTÁK VÉGZÉSEINEK

nyomdokai és a Compilata Constitutio után kelt articulusok kivonatja. Egybeszedte G. L. 3. kötet. Ára 3 frt.

BENTHAM JERÉMIÁS MUNKÁI.

I-ső kötet. Törvényhozási elvek. Polgári törvénykönyv elvei. II-dik kötet. Büntető törvénykönyv elvei. Franciaából RÉCSI ÉMIL. Ára 3 frt 60 kr.

KOLOZSVÁRI KÉPES NAGY NAPTÁR.

1866-dik évre

Szerkeszti K. PAPP MIKLÓS.

II-dik ÉVFOLYAM.

Ára e terjedelmes naptárnak csak 1 forint.

Postán megrendelt példányért fuvarlevélre megkívántató bélyeg- és pakolásért még 10 kr melléklendő.

Vörösmarty Mihály költeményei.

4 kötet. Ára 5 frt.

(351)

(1—6)

Nuridsán testvérek tisztelettel közüdomásra juttatják, hogy urbéri és dezma kárpótlási ügyekkel foglalkozó irodájuk egyike Nuridsán József vezetése alatt folyó évi november 15-én Kolozsvártt tordantezében a Vikol háznál megnyilván, tisztelettel felszólítják mindazon t. cz. földbirtochos urakat, kik őket az utólagos kárpótlás bejelentésével megbízták és kik végleges kárpótlási igényeiket a nagyméltóságú kir. földtehermentesítési országos alapigazgatóságnak közelebről minden hazai lapban kiadott hirdetménye értelmében bejelenteni kívánják, hogy mindennemű beces megbízásaikat a fenn írt irodához intézni méltóztassanak.

Nuridsán testvérek.

(356)

(1—*)

Kész és elkezdett

HIMZÉSEK

nagyban és kicsinyben

kereskedők s leányiskolák

számára

BOSKOVITZ IGNÁCZ

pesti optikusnál kaphatók.

(357)

(1—2)

Igen szép ideji **színműzet** olcsó árban található **Horváth Miklós** vegyes kereskedésében. Szappanytezében Kolozsvártt.

(358)

(1—2)

Egy nevelőnő

ki ifjúkorától fogva a neveléssel foglalkozott és a közelebbi években 6 leánykát (több család gyermekeit) minden szükséges tudományban, a francia nyelvben, ugy a zongorázásban is, a legjobb sikerrel tanított, hajlandó volna hasonló állomást vidéken is elfogadni.

Czime: **Berger A.** poste restante Déesen.

(360)

(1—*)

KÁTRÁNY SZAPPANY

legbiztosabb szer mindennemű **bőrtisztátalanságok** ellen, ajánlja darabját 30 krral.

Kolozsvártt,

WOLFF J.

gyógyszerész

(353)

(2—3)

Eladó széna.

204 szekér széna, itatóhely és pásztorlakokkal ellátott helyiségen Ierakva, eladó. Értekezhetni Güresön, u. p. Zilah GYULAI MIKLÓS gazdatisztal.

(354)

(2—3)

Egészen új divatu, használt, utazó kocsi (határ a la háte) jutányos áron eladó; megtekinthető Hilbert kocsigyáros testvérekénél, b. közep-utezében.

(340)

(3—3)

Erdélyben otományi születésű **Komáromy Andor** ur ezennel fölkértek jelenlegi lakhelyét vagy tartózkodását alóirrtal mint F. I. Giers, W. Hess, és C. F. Fieger a Rajna mellett Bouni urak felbaltalmazottjával tudatni.

LATZKÓ MÓRITZ,

gyárnok Bécsben Drachengasse.